

Od autorky bestsellera
Ostrov bez pamäti

{Profesørova}

RΩ√n1ca

YOKO OGAWA

Ljndeni

Profesorova rovnica

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Yoko Ogawa

Profesorova rovnica – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

{Profesørova $R\Omega\sqrt{n}1c\alpha$ }

YOKO OGAWA

{Profesørova}
RΩ√n1ca

Ljndeni

1

Volali sme ho Profesor. A on môjho syna Odmocnina alebo Moco, lebo mu jeho temeno rovné ako placka pripomínalo znak druhej odmocniny.

„Ale hlavička je to šikovná,“ vravieval Profesor a zakaždým mu pri tom postrapatil vlasy. Moco, ktorý takmer nikdy neskladal z hlavy svoju čapicu so šiltom, aby sa mu kamaráti neposmievali, na to zvyčajne zareagoval neistým pokrčením pliec. „Vďaka tomuto jednoduchému znaku dokážeme poznať nekonečný rad čísel, dokonca aj takých, ktoré si nedokážeme predstaviť.“ Napísal ho prstom do hrubej vrstvy prachu na svojom pracovnom stole.

Z nekonečného radu múdrostí, ktoré sme sa so synom od Profesora naučili, bol význam druhej odmocniny jeden z najdôležitejších. Nepochybujem, že by nespokojne pokrútil hlavou, keby počul, ako som použila slovo *nekonečný*. Zaiste by skonštatoval, že príliš nedbanlivo, keďže veril, že samotný pôvod vesmíru sa dá vysvetliť exaktným jazykom čísel – ale skutočne neviem, ako to inak vyjadriť. Učil nás o obrovských prvočíslach s viac než stovkami tisícov miest, aj o najväčšom čísle na svete, ktoré vraj použili v nejakom matematickom dôkaze a dostalo sa aj do Guinnessovej knihy rekordov, o myšlienke, že dokonca jestvuje čosi za nekonečnom. No hoci to bolo všetko nesmierne zaujímavé, nikdy sa to nevyrovnalo tomu, keď sme s Profesorom trávili čas. Pamätám si, ako nás učil o kúzelnom zázraku, ktorý sa udeje, keď človek vloží nejaké číslo pod znak druhej odmocniny. Bol daždivý večer na začiatku apríla. Na behúni v chodbe ležala pohodená školská taška môjho syna. V Profesorovej pracovni svietila sliepňavá lampa. Vonku za oknom oťaželi dažďom kvety marhule.

Nezdalo sa, že by Profesorovi naozaj záležalo na tom, či sme našli správne riešenie úloh, ktoré nám zadával. Jednoznačne ho omnoho viac tešilo, keď sme, hoc zúfalo, hľadali odpovede, ako keby sme boli ticho. A ešte viac ho potešilo, keď sme pri tom narazili na nejaký nový problém, ktorý nás zaviedol celkom inam, než kam smerovala pôvodná úloha. Mal zvláštny cit pre čosi, čo nazýval „správna chyba,“ lebo veril, že chyby často odhalia práve toľko, koľko odkryjú správne odpovede. To nám dodávalo sebaistotu aj vtedy, keď naše sústredené úsilie nikam nevedlo.

„Čo by sme teda potrebovali, keby sme sa chceli pokúsiť vypočítať druhú odmocninu záporného čísla?“ opýtal sa.

„Museli by sme nájsť číslo, ktoré by sa po vynásobení sebou samým rovnalo -1 ?“ spýtal sa Moco. Práve začali v škole preberať zlomky a Profesorovi trvalo dobrú polhodinu, kým ho presvedčil, že skutočne existujú aj čísla menšie ako nula, takže táto otázka bola z jeho strany veľmi odvážny skok. Pokúsili sme sa predstaviť si druhú odmocninu záporného čísla: $\sqrt{-1}$. Druhá odmocnina zo 100 je 10, druhá odmocnina zo 16 je 4, druhá odmocnina z 1 je 1. Takže druhá odmocnina z -1 je...

Nikdy na nás netlačil. Naopak, vždy so záujmom a láskavými očami sledoval naše tváre, kým sme sa borili s úlohou.

„Také číslo neexistuje,“ vyhlásila som opatrne.

„Ale áno, existuje,“ usmial sa a ukázal pri tom na stred svojej hrude. „Je tam, vnútri. To najutiahnutejšie zo všetkých čísel, ktoré takmer nevychádza, lebo neznáša, keď je ľuďom na očiach. Ale je tam.“ Chvíľu sme rozpačito mlčali a usilovali sme sa predstaviť si odmocninu z mínus jeden na nejakom vzdialenom, neznámom mieste. V tichu za oknom ďalej padal dážď. Môj syn si prešiel dľaňou po temene hlavy, akoby si chcel dotykcom overiť tvar druhej odmocniny.

Profesor nie vždy trval na tom, že je naším učiteľom. K veciam, o ktorých nemal nijaké vedomosti, prechovával veľkú úctu. V takých prípadoch bol rovnako pokorný a plachý ako odmocnina z mínus jeden. Keď sa stalo, že potreboval moju pomoc, oslovil ma čo najzdvorilejšie. Dokonca aj keď išlo o čosi celkom jednoduché – napríklad, aby som mu pomohla nastaviť časovač na hriankovači –, začal s *Prosím o prepáčenie, že vás s tým obťažujem, ale...* Keď som mu potom ten časovač nastaviť, zostal tam stáť a nakúkal dovnútra na opekajúcu sa hrianku. Fascinovalo ho to rovnako ako matematické dôkazy, ktoré sme spolu riešili, akoby sa podstata hriankovača nijako nelíšila od podstaty Pytagorovej vety.

Bolo to v marci roku 1992, keď ma prvýkrát poslali do Profesorovho domu moji zamestnávateľia z upratovacej agentúry Akebono. V tom čase som bola najmladšia spomedzi žien, ktoré agentúra poskytujúca služby v rámci malého mestečka na pobreží Vnútorného mora zamestnávala, no mala som viac než desaťročné skúsenosti s rôznymi typmi klientov. A hoci som niekedy upratovala aj u takých, od ktorých ostatné utekali, nikdy som sa nestážovala. Bola som hrdá ako profesionálne zvládam svoju prácu.

V Profesorovom prípade mi stačil letmý pohľad na jeho klientsku kartu, aby som vedela, že to s ním nebude ľahké. Na zadnú stranu karty sa dávali pečiatky v tvare modrej hviezdičky vždy, keď od daného klienta odišla gazdiná, a na tej Profesorovej ich bolo rovno deväť, čo bol za celé roky mojej praxe jednoznačne rekord.

Keď som sa dostavila na úvodný rozhovor, privítala ma štíhla, elegantná staršia pani s nahnedo prefarbenými vlasmi vyčesanými do uzla. Mala pletené šaty a pri chôdzi sa opierala o vychádzkovú paličku.

„Budete sa starať o môjho švagra,“ povedala a mne napadlo, prečo preberá zodpovednosť za manželovho brata. „Ostatné to dlho nevydržali,“ pokračovala, „čo je pre mňa aj pre švagra veľmi nepríjemné. Zakaždým, keď príde niekto nový, musíme začať odznova a... Hoci sa od vás nebude vyžadovať nič komplikované. Každý deň, od pondelka do piatka, prídete o 11.00, pripravíte mu obed, upracete dom, nakúpite, pripravíte večeru a o 19.00 odídete. To je zhruba všetko.“

Kedykoľvek vyslovila slovo *švagor*, urobila to s akýmsi zaváhaním. Hlas mala pokojný a vyjadrovala sa veľmi zdvorilo,

no prsty jej ľavej ruky sa celý čas nervózne pohrávali s rúčkou vychádzkovej palice. Vyhýbala sa očnému kontaktu so mnou, len z času na čas som zachytila, že sa na mňa ukradomky pozerá.

„Podrobnosti nájdete v zmluve, ktorú som uzavrela s vašou agentúrou. Hľadám niekoho, kto by mu pomohol žiť normálny život tak, ako žijú ostatní ľudia.“

„Je váš švagor doma?“ spýtala som sa. Zodvihla palicu a cez okno ňou ukázala na malý domec na opačnom konci záhrady, kde sa za dôkladne ostrihaným živým plotom z hlohu črtala červená škridlová strecha.

„Zároveň vás chcem požiadať, aby ste sa nepohybovali medzi týmto a švagrovým domom. Náplňou vašej práce je starať sa o môjho švagra a jeho dom má samostatný vchod na severnej strane pozemku. Bola by som veľmi rada, keby ste akékoľvek komplikácie riešili mimo mňa. Žiadam vás o to a dúfam, že to budete rešpektovať.“ Na dôraz pri tom udrela palicou o zem.

Na absurdné požiadavky klientov som bola zvyknutá – nosiť vo vlasoch každý deň stužku inej farby; dávať pozor, aby voda na čaj mala presne 80 stupňov; odriekať modlitbu zakaždým, keď sa na oblohe objaví Večernica –, takže to, o čo ma požiadala táto žena, mi prišlo celkom prijateľné.

„Mohla by som sa zoznámiť s vaším švagrom?“ spýtala som sa.

„Netreba.“ Odmietla to tak rozhodne, až som si pomyslela, že ju to nejakým spôsobom urazilo. „Aj keby som vás predstavila, zajtra si vás už nebude pamätať.“

„Prepáčte, ale nerozumiem.“

„Má problémy s pamäťou,“ povedala. „Nie je senilný, hlava mu funguje dobre, ale pred sedemnástimi rokmi mal autohavaríu a zranil si hlavu. Odvtedy nie je schopný zapamätať si nič nové. Jeho pamäť sa končí v roku 1975. Bez ťažkostí si spomenie

na teorému, ktorú vymyslel pred tridsiatimi rokmi, ale netuší, čo mal včera na večeru. Je to skrátka tak, akoby mal v hlave osemdesiatminútovú videopásku, ktorá sa vždy, keď tam chce nahráť niečo nové, opäť a opäť zmaže. Presne toľko trvá jeho pamäťová stopa, osemdesiat minút – ani o sekundu viac, ani o sekundu menej.“ Zrejme preto, že to už musela toľkokrát vysvetlovať, vychrlila to jedným dychom a bez akýchkoľvek emócií.

Dá sa to vôbec? Žiť iba s osemdesiatminútovou pamäťou? O chorých klientov som sa už starala neraz, no ani jedna z mojich skúseností sa nepodobala tomu, čo som práve počula. Pred očami mi zažiarila desiata belasá hviezdička na opačnej strane Profesorovej karty.

Cez okno hlavného domu sa domec na konci záhrady zdal opustený. V živom plote z hlohu bola zasadená staromódna drevená bránka s hrdzavým zámkom pokrytým vtáčim trusom.

„Nuž, očakávam, že začnete od pondelka,“ uzavrela stará pani. Tak som začala pracovať pre Profesora.

V porovnaní s honosným domom, v ktorom som sa rozprávala s jeho švagrinou, pôsobil Profesorov domec veľmi skromne, až ošumelo: malý, akoby narýchlo zlátaný bungalov. Okolo neho divoko rástli stromy a kríky, vchod do domu sa ukrýval v ich tieňoch. Keď som v pondelok skúsila zazvoniť, zistila som, že zvonček je pokazený.

„Aké máte číslo topánok?“

Tak znela Profesorova prvá otázka, len čo som sa predstavila ako jeho nová gazdina. Neuklonil sa, ani ma nepozdravil. Pre moje povolanie však existuje jedno železné pravidlo: váš

klient musí zakaždým dostať to, o čo žiada. A tak som mu to povedala.

„Dvadsaťštyri, podľa japonských tabuliek.“

„To je zdatné, silné číslo,“ povedal. „Faktoriál štyroch,“ prekrížil si ruky na hrudi, zavrel oči a chvíľu tam len tak ticho stál.

„Čo je to faktoriál?“ spýtala som sa s pocitom, že by som sa mala aspoň pokúsiť zistiť čosi viac, keďže to nejakým spôsobom súviselo s veľkosťou mojich topánok.

„Súčin všetkých prirodzených čísel od jeden po štyri je dvadsať štyri,“ povedal so zatvorenými očami. „Aké je vaše telefónne číslo?“

Pomaly prikývol, akoby naňho moja odpoveď hlboko zapôsobila. „To je celkový počet prvočísel od jeden do sto miliónov.“

Nechápala som, prečo považuje moje telefónne číslo za natoľko zaujímavé, no jeho nadšenie sa zdalo úprimné. Bolo jasné, že sa nepredvádza; zapôsobil na mňa ako veľmi priamy a skromný človek. A nakoniec ma takmer presvedčil, že moje telefónne číslo je nejakým spôsobom nesmierne zaujímavé a ja, jeho majiteľka, som nejakým spôsobom zaujímavá tiež.

Krátko na to, ako som pre Profesora začala pracovať, som pochopila, že hovorieval o číslach, keď si nebol celkom istý, čo má povedať alebo urobiť. Čísla mu pomáhali udržiavať kontakt so svetom. Poskytovali mu pocit bezpečia.

Každé ráno, po celý čas, čo som pre Profesora pracovala, sme zopakovali pri vchode do domu ten istý numerický rituál. Pre Profesora, ktorého pamäť zvládala iba osemdesiat minút, som bola zakaždým nová gazdiná, ktorú práve prvý raz stretol, a tak bol každé ráno primerane plachý a rezervovaný. Opýtal sa ma na číslo mojich topánok alebo telefónne číslo, niekedy na poštové smerovacie číslo či registračné číslo môjho bicykla,

či na počet ťahov štetcom, ktoré sú potrebné, aby sa dalo moje meno napísať japonským znakovým písmom; a nech som mu povedala akékoľvek číslo, našiel v tom nejaký skrytý význam. Keď hovoril o faktoriáloch a prvočíslach, jeho reč plynula voľne a prirodzene, bez akejkoľvek námahy.

Naše každodenné zvitanie pri dverách sa mi veľmi páčilo a užívala som si ho aj neskôr, keď som sa už naučila význam termínov, ktoré najčastejšie používal. Bolo príjemné znovu a znovu sa uisťovať o tom, že moje telefónne číslo má istý, veľmi špecifický význam – okrem toho zjavného. Jednoduchá reč čísel mi pomáhala začínať deň s pozitívnym postojom.

Kedysi býval odborníkom, špecialistom na teóriu čísel a pracoval na univerzite. Mal šesťdesiatštyri rokov, no vyzeral starší a bol akýsi vyziabnutý, akoby poriadne nejedával. Mal sotva viac než stošesťdesiat centimetrov, ale tak príšerne sa hrbil, že sa zdal omnoho nižší. Chudý, vráskavý krk mal trochu zájdený od špiny, snehobiele, no riedke vlasy mu trčali na všetky strany a len spolu zakrývali jeho mäsité uši podobné Budhovým. Hlas mal tichý a pohyby pomalé. Ak ste sa naňho poriadne zadívali, objavili ste črty kedysi veľmi peknej tváre, ostrá línia jeho brady a výrazné lícne kosti boli aj teraz celkom príťažlivé.

Či zostával doma, alebo niekam išiel – čo bolo nanajvýš zriedkavé –, vždy mal na sebe oblek a kravatu. V skrini mal tri obleky, jeden na zimu, druhý na leto a tretí prechodný, ktorý sa dal nosiť na jar alebo na jeseň, tri viazanky, šesť košiel a jeden zvrchník. Sveter ani nohavice na bežné nosenie nevlastnil. Z pohľadu pomocnice v domácnosti to bol ideálny šatník.

Mala som podozrenie, že Profesor ani len netuší, že existuje aj iné oblečenie než oblek. O to, čo si obliekali iní ľudia, sa absolútne nezaujímal, a ešte menej ho trápil vlastný zovňajšok. Stačilo mu, keď sa ráno zobudil a vytiahol zo šatníka oblek, kto-

rý nebol zabalený do igelitového vreca ako ostatné, ktoré nikto nevybalil, odkedy ich priniesli z čistiarne. Všetky tri obleky boli tmavé a poriadne obnosené, podobne ako Profesor, a viseli na ňom ako jeho druhá koža.

To najkurióznejšie na Profesorovom zovňajšku bolo, že nech mal na sebe ktorýkoľvek oblek, každý bol po chvíli oblepený poznámkovými papierikmi, ktoré naň prichytával kancelárskymi sponkami. Všade, kam dočiahol – na golieri, manžetách, vreckách, lemoch, v pútkach aj gombíkových dierkach –, boli papieriky s poznámkami a kancelárske sponky mu robili na látke čudné riasenie. Poznámky si písal na všakovaké útržky papiera, niektoré z nich poriadne zažltnuté a rozpadávajúce sa. Ak ste si ich chceli prečítať, museli ste pristúpiť celkom blízko a poriadne žmúriť. Čoskoro ste pochopili, že sa nimi usiluje vykompenzovať stratu pamäti a že si na ne zapisuje všetko, čo si potrebuje zapamätať. A aby ich nestratil, umiestňuje ich tam, kde je to najmenej pravdepodobné – teda na svoje vlastné telo. Jeho nezvyčajný zovňajšok ma v prvej chvíli zarazil rovnako ako jeho otázka na veľkosť mojich topánok.

„Poďte ďalej,“ povedal. „Musím pracovať, ale vy si robte, čo uznáte za vhodné.“ S tým zmizol vo svojej pracovni a viac sa neukázal. Len lístky z poznámkami na jeho obleku ticho zasuchotali.

Z útržkov informácií, ktoré som zozbierala od predošlých pomocníkov v jeho domácnosti, som vyrozumela, že žena v tom väčšom dome je vdova a jej bývalý muž bol Profesorov starší brat. Keď im zomreli rodičia, starší brat prebral vedenie rodinnej textilnej továrne, zveľadil ju a ochotne prevzal zodpovednosť za to, aby jeho o dvanásť rokov mladší brat dostal poriadne

vzdelanie. Vďaka tomu mohol Profesor študovať matematiku na univerzite v Cambridgei. Zanedlho potom, ako získal doktorát a miesto v prestížnom výskumnom ústave, Profesorov brat nečakane podľahol akútnej hepatitíde. Bezdetná vdova sa rozhodla továreň zavrieť a zbúrať. Na pozemku, kde kedysi stávala, dala postaviť veľkú obytnú budovu, aby mohla žiť z jej prenájomu.

V nasledujúcich rokoch si obaja, Profesor aj jeho švagriná, pokojne žili každý svojím životom – až do tej nehody. Vodič nákladného auta zadriemal za volantom a spôsobil čelnú zrážku s vozidlom, ktoré riadil Profesor. Utrpel nenávratné poškodenie mozgu a následne prišiel aj o svoje miesto na univerzite. V tom čase mal štyridsaťsedem rokov a od tej chvíle nemal nijaký príjem okrem občasných peňažných odmien za vyriešené súťažné úlohy v matematických časopisoch. Celých sedemnásť rokov bol závislý od dobrej vôle svojej švagrinej.

„Človeku je tej úbohej ženy ľúto,“ prehodila jedna z bývalých Profesorových gazdín. „Mať na krku takého čudáka a ešte ho živiť z peňazí, ktoré jej nechal chudák manžel. Hotový parazit.“ Vyhodili ju, lebo sa neprestajne sťažovala na Profesorovo neznesiteľné táranie o číslach.

Zvnútra vyzeral Profesorov domec rovnako ponuro a nevľúdne ako zvonku. Mal iba dve izby, kuchyňu a pracovňu, ktorá zároveň slúžila ako spálňa. Bol malý a neuveriteľne zanedbaný. Lacný nábytok, vyblednuté tapety, dlážka na chodbe príšerne vŕzgala. Zvonček na dverách nebolo to jediné, čo tam nefungovalo, skôr naopak. Zariadenie v ňom bolo alebo nefunkčné, alebo dosluhovalo. Sklo na okne v kúpeľni bolo prasknuté, kľučka na kuchynských dverách odpadávala a rozhlasový prijímač na polici v kuchyni nevydal ani hláska, keď som otočila gombíkom.

Prvé dva týždne boli vyčerpávajúce, keďže som nechápala, čo sa odo mňa vlastne očakáva. Úlohy, ktoré mi zverila Profesorova švagriná, neboli náročné, a predsa som na konci každého dňa cítila, že mám stuhnuté svalstvo a celé telo ťažké ako z olova. Každý začiatok u nového klienta býval náročný, kým som si zvykla na rytmus tej-ktorej domácnosti, a u Profesora to platilo dvojnásobne. Zvyčajne som celkom rýchlo zistila, s akým človekom mám dočinenia podľa toho, čo odo mňa klienti chceli alebo nechceli. Tak som zistila, na čo mám zamerať svoju pozornosť a úsilie, ako sa vyhnúť ťažkostiam a konfliktom – ako kráčať úskaliami svojho pracovného zaradenia. Profesor mi nijaké inštrukcie nedával, akoby mu bolo celkom jedno, čo robím.

V ten prvý deň som si povedala, že jednoducho budem postupovať podľa inštrukcií, ktoré mi dala jeho švagriná, a začala som pripravovať Profesorovi obed. Skontrolovala som chladničku a potravinovú skrinku, no okrem navlhnutej škatule s ovsenými vločkami a instantných makarónov so syrom, ktoré boli štyri roky po záruke, som nenašla nič.

Zaklopala som na dvere pracovne. Nikto sa neozval, a tak som zaklopala opäť. Znova nič. Vedela som, že by som to nemala robiť, no pootvorila som dvere a oslovila Profesorov chrbát, lebo sedel za stolom.

„Prepáčte, že vyrušujem,“ ospravedlnila som sa.

Nijako nedal najavo, že ma počul. Možno má problémy so sluchom alebo v ušiach slúchadlá, pomyslela som si. „Čo by ste si prosili na obed?“ pokračovala som. „Je niečo, čo nemáte rád? Alebo máte na niečo alergiu?“

Jeho pracovňa voňala knihami. Dokonca aj v oknách boli police založené knihami. Ďalšie sa kopili na zemi popri stenách. Okrem tej, ku ktorej bola pritisnutá posteľ s vyležaným matracom. Na pracovnom stole ležal otvorený zápisník, no nebol tam

nijaký počítač. Profesor nedržel v ruke pero ani ceruzku. Iba uprene hľadel kamsi do diaľky.

„Ak nemáte chuť na nič konkrétne, uvarím niečo podľa seba, ale ak by ste mali na niečo chuť, určite mi to, prosím, povedzte a ja vám to pripravím.“

Úchytkom som zazrela pár poznámok, ktoré mal pripevnené k saku: „...zlyhanie analytickej metódy...“, „...Hilbertov trinásť...“, „...funkcia eliptickej krivky...“ Medzi fragmentmi záhadných čísel, symbolov a slov bol aj lístoček s obsahom, ktorý som rozlúštila. Z flakov, ohnutých rohov papierika a zahrzavených okrajov sponky sa dalo predpokladať, že ho má na sebe pripnutý najdlhšie. Stálo tam: „Moja pamäť má kapacitu osemdesiat minút“.

„Nemám k tomu čo dodať,“ prudko sa ku mne otočil a zahrmel. „Práve premýšľam. *Premýšľam!* A keď ma niekto vyruší pri premýšľaní, je to akoby ma chcel zaškrtiť. Nepochádza vám, že vpadnúť sem ku mne, keď sa zaoberám svojimi číslami, je rovnako nezdvornilé, ako vraziť niekomu do kúpeľne?“

Uklonila som sa a niekoľkokrát som sa mu ospravedlnila, no pochybujem, že ma ešte počúval. Znovu sa zahľadel na bod do neurčitej diaľky.

Keď niekoho takto hneď v prvý deň zvozia, môže to znamenať vážny problém. V duchu som sa videla ako desiata hviezdica na Profesorovej karte, a to som ešte ani poriadne nezačala. Zároveň som sa zaprisahala, že ho už v živote nevyruším, keď bude „premýšľať“.

No ukázalo sa, že Profesor premýšľa stále. Keď konečne vyliezol z pracovne a sadol si za kuchynský stôl, keď kloktal v kúpeľni, ba dokonca aj keď predvádzal svoju prečudesnú zostavu cvikov, bez prestania premýšľal. Zjedol čokoľvek, čo som pred neho postavila na stôl, mechanicky do seba nahádzal jedlo a pre-

hltal, ani ho poriadne nepožul. Keď kráčal, krok mal akýsi roztržitý a neistý. Netrvalo mi dlho, kým som sa naučila vystihnúť ten správny moment, keď sa ho môžem opýtať na veci, ktoré som potrebovala vedieť – kde nájdem vedro a ako sa obsluhuje bojler. Usilovala som sa robiť minimálny hluk, občas som si dokonca dávala pozor, aby som nahlas nedýchala, hoci som sa pohybovala v dome, ktorého zákutia som ešte nepoznala, a neprestajne som dúfala, že aspoň na chvíľu prestane premýšľať a bude sa s ním dať hovoriť.

Na večeru som uvarila smotanovú polievku z kuracieho mäsa a zeleniny, teda niečo, kde by bol dostatok vitamínov aj proteínov, a čo by sa dalo zjesť iba lyžicou – nič také, z čoho by musel odstraňovať kosti alebo ulity. Možno to, bolo preto, že tak skoro prišiel o rodičov, no jeho spôsoby a to, ako jedol, mali naozaj ďaleko od dokonalosti. Nikdy nepoďakoval a zakaždým okolo seba natrúsil a narozlieval, nech jedol čokoľvek. Raz som ho dokonca pristihla, ako si použitým obrúskom pri stole čistí uši. Nikdy sa na nič nesťažoval a pri jedle mlčal. Keď ponoril lyžicu do misky, úzkostlivo ju sledoval, akoby sa bál, že sa mu tam stratí.

„Dáte si ešte? Navarila som toho habadej.“ Bolo odo mňa nepremyslené, že som tak vyhrkla, že som ho oslovila tak bezprostredne a familiárne, no jeho jedinou odpoveďou bolo hlasné odgrgnutie. Ani sa len nepozrel mojim smerom, vstal od stola a znova zmizol vo svojej pracovni. Na dne jeho misky zostala iba kôpka kúskov mrkvy.

Ku koncu prvého dňa som si všimla na manžete jeho saka nový papierik. Stálo na ňom „nová gazdiná.“ Poznámka bola napísaná malým, úhľadným písmom, nad ňou bol načrtnutý obrázok ženskej tváre. Akoby ho nakreslilo dieťa – krátke vlasy, okrúhla tvár, jamka v líci – hneď som však vedela, že je to môj portrét. Predstavila som si, ako sa ponáhľal zachytiť spomienku